Učebné osnovy		Človek a spoločnosť		
Názov školy		Základná škola Márie Rázusovej-Martákovej		
Adresa		Nábrežie 4. apríla 1936/23, 031 01 Liptovský Mikuláš		
Názov Školského vzdelávacieho programu		M - múdra myseľ, R - radosť z pohybu, M - morálny kompas		
Cykly		**1.cyklus**	**2.cyklus**	**3.cyklus**
Koordinátor pracovného tímu pre vzdelávaciu oblasť: Človek a spoločnosť		Mgv. Viera Pogádlová		
Členovia pracovného tímu pre túto oblasť		Mgr. Adriana Bellušová - pre predmet náboženská výchova		
Vyučovací jazyk		slovenský		
Vypracovanie dokumentu (termín odovzdania)		30.5.2026		
Grafická úprava		PaedDr. Eva Radičová; PaedDr. Martina Hollá		
Kontakt	**telefónne číslo**	044/55 249 89 RŠ: 044/55 230 60		
	e-mail	skola.mrm@gmail.com		

Časová dotácia vzdelávacích predmetov vo vzdelávacej oblasti rozdelená do cyklov a do ročníkov									
	1. cyklus			**2. cyklus**		**3. cyklus**			
	1. ročník	**2. ročník**	**3. ročník**	**4. ročník**	**5. ročník**	**6. ročník**	**7. ročník**	**8. ročník**	**9. ročník**
Náboženská výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Charakteristika predmetu NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA a jeho CIELE

Vyučovanie rímskokatolíckeho náboženstva/náboženskej výchovy v škole je špecifickým priestorom, v ktorom žiaci objavujú a poznávajú skutočnosť z pohľadu náboženstva, ktorý im ostatné školské výchovno-vzdelávacie predmety nevedia poskytnúť. Je miestom, v ktorom majú žiaci možnosť zamyslieť sa nad otázkami o Bohu, ale aj nad tým, odkiaľ pochádzame, prečo žijeme a kam sa uberáme. Žiaci majú príležitosť nájsť odpovede i na dôležité otázky, ako napr. „Aký je zmysel nášho života a prečo existuje svet?“ alebo „Ako ľudia môžu spolunažívať spravodlivým a pokojným spôsobom?“ Vyučovanie rímskokatolíckeho náboženstva/náboženskej výchovy vytvára priestor na to, aby žiaci mohli klásť svoje existenciálne i náboženské otázky a uvažovali nad odpoveďami, ktoré ponúka katolícka viera. Týmto spôsobom žiaci rozširujú svoj vlastný pohľad na svet, rozvíjajú svoje osobné chápanie viery a života a môžu objaviť svoju osobnú vieru v Boha.

Žiaci na vyučovaní rímskokatolíckeho náboženstva/náboženskej výchovy v škole získajú predovšetkým základné systematické vedomosti o katolíckej viere. Odpoveď na otázku „Kto je Boh?” je pre nás kresťanov jasná: Ježiš Kristus. Ježišove ohlasovania, jeho život a činy, jeho utrpenie a smrť a najmä jeho zmŕtvychvstanie sú základom nádeje a viery Cirkvi. To v neposlednom rade usmerňuje pohľad na skutočnosť celého nášho sveta. Základné vedomosti zahŕňajú predovšetkým pochopenie právd viery a Svätého písma, porozumenie sviatostí a foriem modlitby ako aj náboženských skúseností, hodnôt a spôsobov života. Všetko toto je predpokladom, aby si žiaci vytvorili osobnú a zodpovednú náboženskú identitu.

Pre mnohých mladých ľudí je vyučovanie rímskokatolíckeho náboženstva/náboženskej výchovy v škole často jediným miestom, kde sa môžu stretnúť so živou vierou a zároveň ju aj prežívať a vyjadriť. Mladí ľudia sa zaujímajú o životné príbehy iných ľudí a hľadajú skutočné náboženské skúsenosti viery. Vyžaduje si to, aby sa žiaci počas vyučovania mohli stretnúť s náboženskou praxou a prežívanou vierou, napr. prostredníctvom modlitby, oboznámenia sa s jednoduchými liturgickými sláveniami sviatkov a obradov a charitatívnej činnosti. Táto náboženská prax a prežívaná viera sa môže realizovať vo vyučovaní náboženstva i mimo neho. Tieto skúsenosti môžu významným spôsobom podporiť a posilniť celistvý rozvoj osobnosti žiakov.

Žiaci na vyučovaní rímskokatolíckeho náboženstva/náboženskej výchovy v škole rozvíjajú svoju vlastnú schopnosť náboženského dialógu a úsudku. Žijeme v spoločnosti, v ktorej žiaci stretávajú ľudí s inými názormi a pohľadmi na život. Učia sa prijať nové pohľady a zdieľať svoje názory, pozorne načúvať a porozumieť iným, a tak rozvíjajú vzájomné pochopenie, všímajú si rozdiely a učia sa navzájom rešpektovať. Výmena skúseností podporuje spolunažívanie a pomáha tiež získať zmysel pre to, čo je podstatné pre kresťanskú vieru.

Na základe Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou o katolíckej výchove a vzdelávaní (Z. z. č. 394/2004) sa rímskokatolícke náboženstvo/náboženská výchova vyučuje ako jeden z povinne voliteľných predmetov v základných školách a v stredných školách v súlade s podmienkami ustanovenými právnym poriadkom Slovenskej republiky. Rímskokatolícke náboženstvo/náboženská výchova sa vyučuje podľa učebných plánov a učebných osnov, ktoré schvaľuje Konferencia biskupov Slovenska po vyjadrení Ministerstva školstva Slovenskej republiky. Nové kurikulum rímskokatolíckeho náboženstva/náboženskej výchovy pritom vychádza z návrhu systémového modelu tvorby kurikulárnych dokumentov (2019-2025), ktoré vydal Štátny pedagogický ústav. Takisto reflektuje inováciu kľúčových kompetencií (Rada európskej únie, 2018) najmä s dôrazom na osobnú a sociálnu kompetenciu, na rozvoj kreativity a iniciatívnosti žiakov a na rozvoj spoločenských a kultúrnych hodnôt žiakov. Vyučovanie rímskokatolíckeho náboženstva/náboženskej výchovy v škole je konfesionálne vyučovanie náboženstva, čo umožňuje žiakom priamy a autentický kontakt s vierou Katolíckej cirkvi. Toto 7 stretnutie so živým prežívaním viery a jej tradícií zároveň poskytuje žiakom možnosť vytvoriť si osobnú náboženskú identitu v otvorenej a rôznorodej spoločnosti.
Stretnutie s náboženstvom a vierou sa neobmedzuje iba na školu. Koná sa v každodennom spoločnom živote v rodine i pri rôznych príležitostiach v spoločenskom a cirkevnom živote. Farnosti a farské spoločenstvá sú priamo zodpovedné za katechetické ponuky, ktoré sa uskutočňujú vovedením detí do kresťanského života pri príležitosti prvého svätého prijímania a sprevádzaním mladých ku sviatosti birmovania. Táto sviatostná katechéza má vplyv aj na školské vyučovanie náboženstva. Cieľom vyučovania náboženstva/náboženskej výchovy v škole je pripraviť a doplniť túto katechézu v rodine a vo farnosti.

Hodnotenie: Formy hodnotenia:
Sumatívne hodnotenie zamerané na vyhodnotenie dosiahnutia cieľov po ukončení výučby
1. Prezentácia pracovný zošit
Žiaci vypracujú svoj zošit obsahujúci: text o téme, odpovede na otázky k textu, výtvarné spracovanie symbolov.
Kritériá hodnotenia: správne vyplnenie úloh, prepojenie obsahu s osobnou skúsenosťou, estetická a jazyková úroveň práce.
2. Záverečný vedomostný pracovný list/test
Obsahuje úlohy: doplňovačky (napr. symbol – význam), rozdiely medzi svetskými a kresťanskými tradíciami, pomenovanie a vysvetlenie symbolov.
Hodnotí sa faktická správnosť, slovná zásoba a schopnosť rozlíšiť svetské a náboženské prvky.
Formatívne hodnotenie zamerané na rozvoj, spätnú väzbu a podporu učenia počas procesu.
1. Spätná väzba
Po zdieľaní rodinných príbehov si žiaci zapíšu alebo povedia, čo ich oslovilo z vystúpenia spolužiaka.
Učiteľ sleduje, či žiaci dokážu: aktívne počúvať, zachytiť podstatu a rešpektovať odlišnosť, vyjadriť uznanie alebo záujem.
2. Reflexívne aktivity
Žiaci anonymne alebo verejne označia krížikom výrok, s ktorým súhlasia napr.:
Viem, čo znamená zmŕtvychvstanie.
Poznám symboly Veľkej noci.
Doma mám zvyky, ktoré sa spájajú s tým, čo som sa učili.
Aktivita slúži ako spätná väzba pre učiteľa a sebareflexia pre žiaka.
3. Prezentácia skupinovej práce.
Kritériá hodnotenia: pochopenie biblického príbehu, tvorivosť, spolupráca v skupine, súvislosť s témou daru a zodpovednosti.
Písomný výstup osobný záväzok + modlitba vďaky.
Hodnotiace prvky: schopnosť aplikovať poznatky do osobného života, prejav vďačnosti, prepojenie viery s ekologickým postojom.

Odporúčané učebné zdroje:
1. KURIKULUM rímskokatolíckeho náboženstva/náboženskej výchovy – Príručka pre 1. cyklus ZŠ – pomôcka predovšetkým pre školy, ktoré vstúpili a vstupujú do štátnej kurikulárnej reformy.
2.Reimer, I. (2025). Biografické učenie v náboženskej výchove. Učiť sa na základe biografie iných ľudí. KPKC.
Reimer, I. (2020). Náboženská výchova ako rozvoj náboženských kompetencií. Don Bosco.
Reimer, I. (2025). Sprievodca zmenami vo vzdelávacích oblastiach. Sprievodca zmenami vo vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť – predmet Rímskokatolícka náboženská výchova/náboženstvo. NIVAM.
3. Metodická podpora pre učiteľov:
Metodika k pracovnej učebnici príslušného ročníka ZŠ. Metodika bola vypracovaná podľa vzdelávacích štandardov vyučovacieho predmetu náboženská výchova/náboženstvo Rímskokatolíckej cirkvi v Slovenskej republike (pre základné školy), ktoré schválil Mons. Bernard Bober, arcibiskup-metropolita, predseda komisie KBS pre katechizáciu a školstvo, dňa 13. 3. 2023. č. 855/23.

NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA; 1.cyklus; 1.ročník

Komponent					
Tematický celok		Obsahový štandard	Výkonový štandard	Gramotnosti	Poznámky (napr. prepájanie a väzby na iné predmety a iné...)
		Čo sa má žiak naučiť - minimálny súbor vedomostí, zručností, postojov a kompetencií.	Žiak vie/dokáže (vedomosť, životná zručnosť, postoj).		
Sme sedi Otca		Svet, v ktorom žijem	Uvedomuje si, že na svete nieje sám, má rodinu, kamarátov. Pozoruje svet okolo seba a vie ho opísať.	Sociálna a emocionálna gramotnosť.	
		Boh je Otec	Vie sa prežehnať, pozná znamenie kríža. Osvojuje si základné modlitby: Otče náš, Sláva Otcu, K anjelovi strážcovi.	Vizuálna gramotnosť	
		Som Božie dieťa	Spoznáva Boha cez udalosti stvorenia, vie porozprávať príbeh stvorenia. Dokáže jednoducho poďakovať za svoj život a rodinu. Vie pomenovať svoje dary a schopnosti.	Sociálna a emocionálna gramotnosť.	SJL
		Božia starostlivosť o nás	Vie pomenovať svoje dary a schopnosti, uvedie príklad, ako ich dokáže využiť. Rešpektuje svojich spolužiakov, pokúša sa o vzájomnú spoluprácu. Vykoná v triede, v rodine dobrý skutok podľa vyoru sv. Mikuláša.	Vizuálna gramotnosť; Sociálna a emocionálna gramotnosť	SJL
Spoznávame Ježiša		Ježišov príchod na svet	Osvojuje si biblické príbehy Ježišovho narodenia, smrti a zmŕtvychvstania, vie ich rôznym spôsobom opísať, nakresliť, vyjadriť.	Vizuálna gramotnosť; Čitateľská gramotnosť	
		Ježišove zázraky	Objavuje výnimočnosť Ježiša - Božieho Syna prostrdníctvom zázrakov, ktoré konal. Vymenuje aspoň tri zázraky.	Vizuálna gramotnosť; Čitateľská gramotnosť	
		Ježiš zachraňuje svet	Formuje si návyk pravidelnej modlitby. Vie naspamäť Zdravas Mária.	Vizuálna gramotnosť; Čitateľská gramotnosť	
V Božej rodine		Božia rodina - Cirkev	Vie, že patrí do Cirkvi. Porovnáva svoju rodinu s Božou rodinou. Popíše kostol, do ktorého chodí, vymenuje jeho hlavné prvky. Rozpráva, ako slávi v nedeľu so svojou rodinou.	Vizuálna gramotnosť; Čitateľská gramotnosť	
Učíme sa od Ježiša		Byť ako Ježiš	Rozvíja svoju vnímavosť pre potreby blížneho a všíma si, kto v jeho okolí potrebuje pomoc.	Sociálna a emocionálna gramotnosť.	ETV
		Nebeskí priatelia	Spoznáva a osvojuje si životné príbehy Panny Márie a svätých a uvedie príklad, v čom ich môže napodobňovať.	Interkultúrna gramotnost, Čitateľská gramotnosť	ETV
		Žiť v Ježišovej prítomnosti	Uvažuje, aký dobrý skutok by mohol vykonať vo svojej rodine, triede, okolí. Napíše si predsavzatie, kedy sa chce stretávať s Ježišom počas prázdnin.	Sociálna a emocionálna gramotnosť.	ETV

Náboženská výchova; 1.cyklus; 2.ročník

Komponent					
Tematický celok		Obsahový štandard	Výkonový štandard	Gramotnosti	Poznámky (napr. prepájanie a väzby na iné predmety a iné...)
		Čo sa má žiak naučiť - minimálny súbor vedomostí, zručností, postojov a kompetencií.	Žiak vie/dokáže (vedomosť, životná zručnosť, postoj).		
Počúvam Boha Otca		Boh k nám hovorí	Vníma, že ľudia komunikujú s Bohom. Vymenuje spôsoba komunikácie človeka s Bohom. Spoznáva a svojimi slovami opíše príbeh stvorenia prvých ľudí.	Vizuálna gramotnosť; Čitateľská gramotnosť	
		Boh sa prihovára ľuďom	Jednoducho vysvetlí, odkiaľ sa na svete vzal hriech. V ie prerozprávať ako sa Boh prihováral Abrahámovi, Mojžišovi, vyvolenému národu. Informatívne pozná desatoro.	Čitateľská gramotnosť	

Ježiš prináša radostnú zvesť	Očakávanie Mesiáša	Uvedomuje si, že Ježiš nebol obyčajný človek. Osvojuje si biblické príbehy o Ježišovom živote - o zvestovaní, narodení.	Vizuálna gramotnosť; Čitateľská gramotnosť	SJL
	Začiatok Ježišovho verejného účinkovania	Jenoducho reprodukuje biblické príbehy o Ježišovom živote - narodení a verejnom účinkovaní.	Vizuálna gramotnosť; Čitateľská gramotnosť; Sociálna a emocionálna gramotnosť	SJL
	Ježiš ohlasuje radostnú zvesť	Vymenuje aspoň tri Ježišove podobenstvá a svojimi slovami ich vysvetlí. Rôznymi spôsobmi vyjadrí Ježišove podobenstvá.	Vizuálna gramotnosť; Čitateľská gramotnosť	
Prijímame radostnú zvesť	Nasledovanie Ježiša	Uvažuje a zdôvodní, v čom môže byť Ježiš pre neho vzorom. Pozná Zlaté pravidlo. Vie uviesť príklady kedy konaá podľa Zlatého pravidla.	Vizuálna gramotnosť; Čitateľská gramotnosť	ETV
	Odmietanie radostnej zvesti	Na základe biblických príbehov vysvetlí, prečo ľudia Ježiša nasledovali, alebo ho odmietali. Aplikuje Zlaté pravidlo do svojho života, prejaví pozornosť voči spolužiakom, okoliu.	Vizuálna gramotnosť; Čitateľská gramotnosť	ETV
V Cirkvi žijeme radostnú zvesť	Ježišovo utrpenie, smrť a zmŕtvychvstanie	Pozná udalosti Ježišovho utrpenia, smrti, zmŕtvychvstania a nanebovstúpenia.	Vizuálna gramotnosť; Čitateľská gramotnosť	
	Ježišovo dielo pokračuje	Vie prerozprávať, kedy vznikla Cirkev a kto do nej patrí.	Interkultúrna gramotnosť; Čitateľská gramotnosť	
	Patríme do Cirkvi	Formuje návyk modlitby. Vie naspamäť modlitbu Otče náš.	Vizuálna gramotnosť; Čitateľská gramotnosť	
	Patríme do Cirkvi	Vlastnými slovami sformuluje jednoduchú modlitbu vďaky. Slávi nedeľu ako osobitý deň spolu s rodinou a v cirkevnom spoločenstve.	Vizuálna gramotnosť; Čitateľská gramotnosť	

Náboženská výchova; 1.cyklus; 3.ročník

Komponent				
	Obsahový štandard	Výkonový štandard		
	Čo sa má žiak naučiť - minimálny súbor vedomostí, zručností, postojov a kompetencií.	**Žiak vie/dokáže (vedomosť, životná zručnosť, postoj).**		**Poznámky (napr. prepájanie a väzby na iné predmety a iné...)**
	Potrebujem vieru	Vníma vieru, ako súčasť života človaka. Uvedie príklad viery prirodzenej a nadprirodzenej. Spoznáva príbehy biblických postáv, ktoré sú pre neho vzormi viery v Boha a vie ich reprodukovať. Oboznamuje sa so sviatosťami, vie ich vymenovať. Pozná priebah krstu, vie nakresliť krstné symboly. Vyjadrí svoju vieru prostredníctvo vyznania viery vie ho naspamäť.	Vizuálna gramotnosť; Čitateľská gramotnosť	
	Boh pôsobí cez sviatosti		Vizuálna gramotnosť	
	Boh zachraňuje svoj ľud	Vníma, že pre život človeka sú potrebné pravidlá. Spoznáva dejiny izraelského národa a jednoducho vysvetlí, ako sa Boh staral o svoj ľud.	Vizuálna gramotnosť; Čitateľská gramotnosť	SJL
	Boh uzatvára so svojim ľudom zmluvu	Osvojí si desatoro, vie ho naspamäť. Svojimi slovami vysvetlí jednotlivé prikázania desatora. Konfrontuje svoje správanie s Božími prikázaniami.	Vizuálna gramotnosť; Čitateľská gramotnosť; Sociálna a emocionálna gramotnosť	SJL

	Človek neposlúchol Boha	Vníma prítomnosť zla a hriechi vo svete a v svojom živote. Jednoducho vysvetlí, čo je hriech a vie popísať rozdiel medzi ľahkým a ťažkým hriechom.	Vizuálna gramotnosť; Čitateľská gramotnosť	
	Láska milosrdného Otca	Reprodukuje podobenstvo o márnotratnom synovi. Spoznáva, že Boh je jeho Otec. Vyjadrí ľútosť nad svojimi hriechmi.	Vizuálna gramotnosť; Čitateľská gramotnosť	
	Ježišovo odpustenie	Osvojuje si priebeh svitosti zmierenia. Prehodnocuje svoje správanie pri spytovaní svedomia. Je ochotný v konfliktných situáciách odpustiť tým, ktorí mu ublížili.	Vizuálna gramotnosť; Čitateľská gramotnosť	
	Pozvanie na hostinu	Osvojuje si biblické príbehy o hostine, vie ich reprodukovať. Vysvetlí rozdiel medzi obyčajným chlebom a Eucharistiou.	Vizuálna gramotnosť; Interkoltúrna gramotnosť	
	Obeta aj hostina	Chápe spojitosť medzi Poslednou večerou, obetou na kríži a svätou omšou. Pozná a vymenuje základné časti svätej omše.	Vizuálna gramotnosť; Sociálna a emocionálna gramotnosť	
	V Ježišovom srdci	Vytvára si návyk pravidelného stretávania sa s Ježišom v modlitbe, pri svätej omši, vo svárom prijímaní, vo sviatosti zmierenia.	Vizuálna gramotnosť; Sociálna a emocionálna gramotnosť	